حکومەتی هەرێمی کوردستان ـ عێراق
وەزارەتی پەروەردە

Kurdistan Regional Government
Ministry of Education
G.D. of Curriculum & Printings

٢

خوێندنەوەی کوردی
بۆ
پۆلی دووەمی بنەڕەتی

حکومە[illegible] عیراق

بەڕێوەبەر[illegible] چاپەمەنییەکان

خوێندنەوەی کوردی

بۆ

پۆلی دووەمی بنەڕەتی

دانانی

لیژنەیەك لە وەزارەتی پەروەردە

بژارکردنی

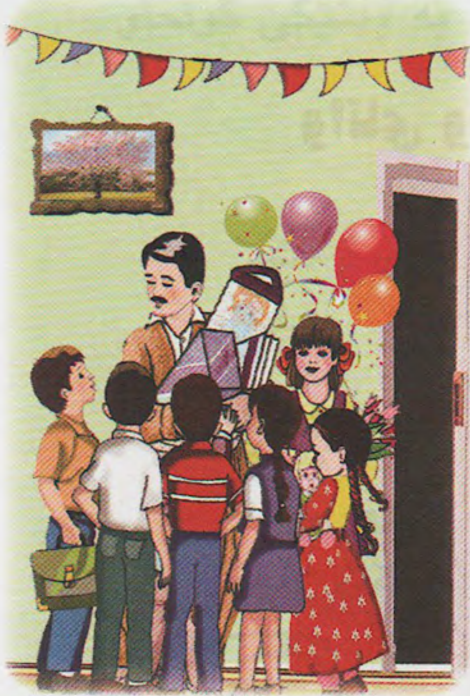
سادق ئەحمد عوسمان ڕوستایی

خسرۆ علی حەسەن   ئیسماعیل محەمەد عەبدوڵا

نەمام جەلال ڕەشید

چاپی نۆیەم   ٢٧١٦ کوردی   ٢٠١٦ زایینی   ١٤٣٧ کۆچی

ساڵی نوێمان پیرۆزبێ

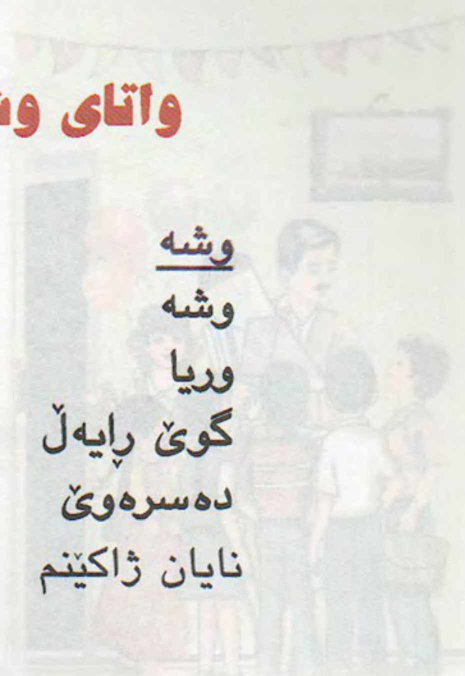
دەرچـــووی پۆلی یەکەمم
وا لـــە پـــۆلی دووەمـــم
یـاخوا پـیرۆزبێ لێمـان
خوێنـدنی ساڵی نوێمان

مـن قـوتابییەکی وریام
گوێ ڕایـەڵی مامۆستام
قـوتابخانەم خـۆشدەوێ
چونکە دڵ تیـا دەسرەوێ

کەلوپـەلی خـاوێنـم
هیچ کـات نـایانژاکێنم
هــەر بـژی قوتابـخانە
کە مـەڵبـەندی ژیـانە

بــژی مامۆستاکـانـم
هـاوڕێ زیـرەکـەکانم

((لەیلا مستەفا))

واتای وشەکان:

وشە		واتا
وشە	:	پەیڤ
وریا	:	هۆشیار، هشیار
گوێ ڕایەڵ	:	گوهدار
دەسرەوێ	:	دەحەوێتەوە
نایان ژاکێنم	:	نایان گەچلێنم ، تێکیان نادەم

ڕاهێنان (١)

قوتابییانی خۆشەویست، ئەم وشانەی خوارەوە بە پیتێکی گونجاو تەواو بکە:

ئـ
.... او

ب
کەڵەبا...

پ
قا....

ت
پە....

ج
سا .....

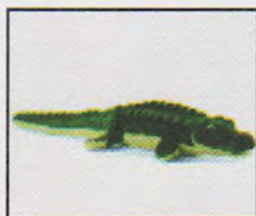
چ
قا .....

ح
تیمسا .....

خ
شا .....

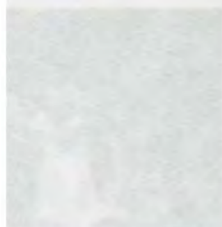
ز	ڕ	ر	د
بـ ....ن	بازا	كه	.....ەرزی

ع	ش	س	ژ
با	ڕە	پا	...یشك

غ

قـ....

ف

كه .....

ڤ

دا .....

ق

لا ....

ک

مریش ....

گ

ڕه .....

ل

مه.....

ڵ

مندا ....

ه
بـ ....راز

ا
مـ....ر

هـ
.....ەرمێ

م
دە ....

ی
مراو....

وو
ژ...ر

ۆ
گـ....زە

و
شە ....

ێ
د ....

ڕاهێنان (٢)

تکایە، سەیری ئەم وێنانەی لای خوارەوە بکەو بە دەنگ ناوەکانیان دەرببڕە، پاشان بە پیتێکی گونجاو وشەکان تەواو بکە:

پ پـ

تۆ.....

ب بـ

کەبا....

ت تـ

لوو....

.....ـێ

.....ەرد

.....رێ

ن نـ

ژ.....

س سـ

دا.....

ش شـ

دارتا.....

......ۆ

ما...ی

...یر

ل لـ

مه....

ڵ ڵـ

گو....

ک کـ

نۆ....

....ێو

هه....ۆ

......ەو

گ گـ

سه......

ئـ

.....او

ح حـ

مزرا....

...ەڵا

....ەستێره

....ەڵوا

خ خـ

چ چـ

ف فـ

بەر....

ور....

تەنا...

...ورما

...او

.....ڕۆکە

ق قـ

ڤ ڤـ

ا

بۆ...

مرۆ....

نـ.... ن

...از

شـ...ان

د...ر

ی یـ

دەرز..

ێ ێـ

هەرم...

هـ

...ەنار

..اری

شـ...ر

بە..ار

ە

هـ...ور

ع عـ

با....

غ غـ

با...

م مـ

ڕ...

ز..رد

...ەرەب

...اردان

م مـ

...ۆم

چالاکی (١)

ئەم وشانەی خوارەوە بڕگە بڕگە بکە:

وەرە ⟵ وە ... رە
نۆزان ⟵ نۆ....
نازە ⟵ نا ...
نەوزاد ⟵ نەو..
نانەوا ⟵ ... نە ....
باران ⟵ با ....
مامە ⟵ ... ...
گەڵا ⟵ گە ....
گەرما ⟵ ... ...
باوک ⟵ با .....
کەڵەباب ⟵ .... باب

چالاکی (٢)

ئەم پیتانەی خوارەوە لێکبدە و وشەی لێدروست بکە:

سـ ، ە ، ر ، د ، ا ، ر = (سەردار)
کـ ، و ، ر ، د ، سـ ، تـ ، ا ، ن = (   )
ئـ ، ا ، ڵـ ، ا = (   )
گ، ۆ ، ر ، ا ، نـ ، ی = (   )
سـ ، ر ، وو ، د = (   )
یـ، ا ، ر ، ی = (   )
هـ ، ە ، ڵـ ، پـ ، ە ، ڕ ، کـ ، ێ = (   )
مـ ، ۆ ، سـ ، یـ ، قـ ، ا = (   )
ز ، سـ ، ت ، ا ، ن = (   )
قـ، و ، تـ ، ا ، بـ ، خـ ، ا ، نـ، ە = (   )
مـ ، ا ، مـ ، ۆ ، سـ ، ت ، ا = (   )

چالاکی (٣)

ئەم بڕگانەی خوارەوە لێکبدە و وشەی لێدروست بکە:

دا ، دە = (دادە)
کا ، کە = (   )
خا ، ڵە = (   )
پوو ، رێ = (   )
ئا ، رام = (   )

ئەم مرۆڤانە کار دەکەن

مامۆستا
قوتابی فێر دەکات.

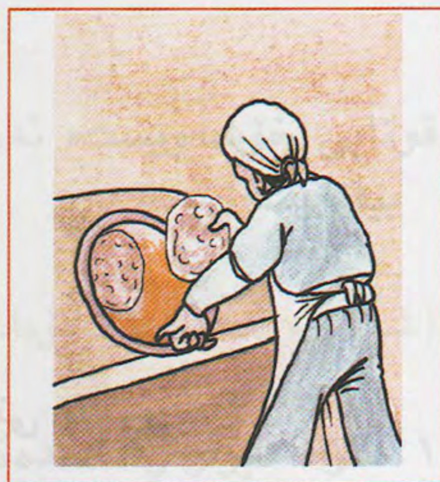
پزیشک
نەخۆش چارە دەکات.

نژیار
دیوار دروستدەکات.

دارتاش
کورسی دروستدەکات.

نانەوا
نان دەبرژێنێت.

جووتیار
زەوی دەکێڵێت.

ئاسنگەر
پەنجەرە دروستدەکات.

گۆشتفرۆش
گۆشت دەفرۆشێت.

واتای وشەکان

وشە		واتا
فێردەکات	:	فێری دەکا
پزیشک	:	نۆژدار، بزیشک
نەخۆش	:	نەساغ
نژیار	:	وەستای دروستکردنی خانوو
زەڤی	:	زەوی، ئەرد
نانەوا	:	نانپێژ

ڕاهێنان

قوتابی خۆشەویست، ئەم ڕستانەی خوارەوە تەواو بکە:

١. .... نان دەبرژێنێت.

٢. .... پەنجەرە دروستدەکات.

٣. .... گۆشت دەفرۆشێت.

٤. جووتیار .... دەکێڵێت.

٥. .... کورسی دروستدەکات.

٦. پزیشک .... چارە دەکات.

٧. .... دیوار دروستدەکات.

٨. مامۆستا قوتابی .... دەکات.

چالاکی (١)

قوتابی خۆشەویست، ئەم مرۆڤانە چ کارەن لە بۆشاییەکاندا بیانووسە:

(شوفێر، سەرتاش، بۆیاغچی، دوکاندار)

١. ئازاد دیوار ڕەنگ دەکات.
ئازاد .... یە.

٢. کاوە ئوتۆمبێل لێدەخوڕێت.
کاوە .... ە.

٣. نەوزاد لە دوکان شت دەفرۆشێت.
نەوزاد .... ە

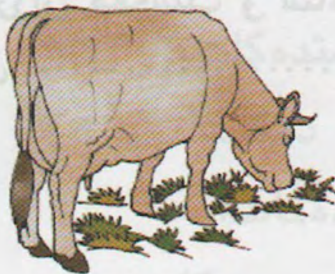
٤. کارزان مقەست و شانە بەکاردێنێت.
کارزان .... ە

چالاكی (٢)

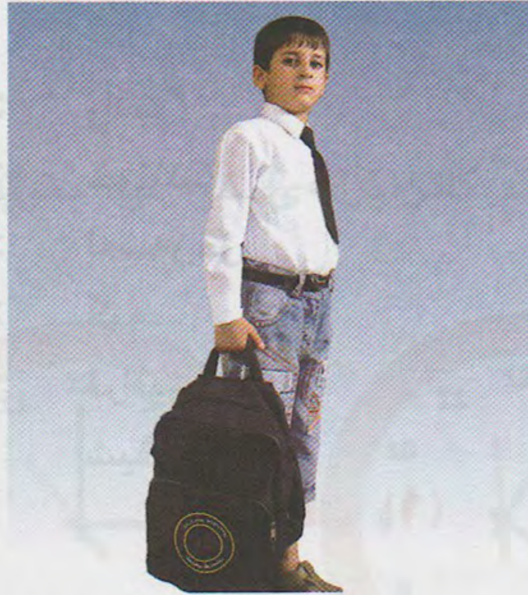
قوتابی خۆشەویست بڕوانە ئەم وێنانە، لە پاشدا ناوەکانیان لە بۆشاییەکان دابنێ.

١. ....
٢. ....
٣. ....
٤. ....

منداڵی ژیر

من منداڵێکی ژیرم. قوتابییەکی پاک و زیرەکم. بەیانییان زوو لە خەو هەڵدەستم. ڕۆژباش لە ئەندامانی خێزانەکەم دەکەم. بە ئاو و سابون دەست و دەم و چاوم دەشۆم. بە هێمنی نانی بەیانی دەخۆم، ئینجا جلەکانم دەگۆڕم و جانتاکەم لە شان دەکەم و بەرەو قوتابخانە دەڕۆم. بە بێدەنگی لە پۆل دادەنیشم و گوێ لە مامۆستاکانم دەگرم.

واتای وشەکان

وشە		واتا
منداڵ	:	زارۆک
ژیر	:	زیرەک
پاک	:	پاکژ، خاوێن
بەیانی	:	سپێدە

هەڵدەستم	:	ڕادبم
قوتابی	:	خوێندکار
هێمنی	:	لەسەرخۆ
گوێ	:	گوهـ
خواردنی نـیوەڕۆ:		فراڤین
خواردنی ئێــوارە:		شیڤ

ڕاهێنان (١)

وەڵامی ئەم پرسیارانەی خوارەوە بدەوە:

١. قوتابی کەی لە خەو هەڵدەستێت؟
٢. دەبێت چۆن نان بخۆین؟
٣. دەبێت لەناو پۆل چی بکەین؟

ڕاهێنان (٢)

ئەم بۆشاییانەی لای خوارەوە پڕ بکەوە:

١. بەیانییان زوو .... هەڵدەستم.
٢. بە .... دەست و دەم و چاوم دەشۆم.
٣. گوێ لە .... دەگرم.

چالاکی (١)

مامۆستا دەپرسێت:

- تۆ لە خوێندنگە چۆن ڕۆژباش لە مامۆستا و هاوڕێکانت دەکەیت؟
- قوتابی خۆشەویست، باسی ئەوەمان بۆ بکە، کە تۆ لەنێوان پشووی وانەکانتدا چی دەکەیت؟

چالاکی (٢)

قوتابی خۆشەویست:
هەوڵبدە کاتەکانی ئەم کاتژمێرانەی خوارەوە بخوێنیتەوە:

مۆسیقا

مۆسیقا ئەو دەنگ و ئاوازە خۆشانەیە، کە لەگەڵ گۆرانی و شایی و هەڵپەڕکێ و بۆنەکان لێدەدرێت، لە ئامێرەکانی مۆسیقاوە دەردەچێت و هەستی مرۆڤ دەجووڵێنێ، خۆشی و شادی دەخاتە دڵی مرۆڤەوە و بەختیار و دڵخۆشی دەکات.

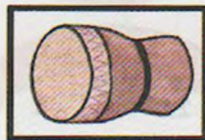
چەند ئامێرێکی مۆسیقا

١. پێستەییەکان:

دەف

تەپڵ

دەهۆڵ

٢. ژێــــدارەکان:

کەمانچە

عود

گیتار

٣. فوودارەکان:

زوڕنا

شمشاڵ

باڵەبان

واتای وشەکان

وشە		واتا
گۆرانی	:	ستران
هەڵپەڕکێ	:	گۆڤەند

ڕاهێنان

وەڵامی ئەم پرسیارانە بدەوە:

١. دەف و تەپڵ بەچی لێدەدرێن؟

٢. شمشاڵ بە چی لێدەدرێت؟

چالاکی

قوتابی ژیر، بە یەکێک لە وشەکانی ناو لاکێشەکەی لای خوارەوە ئەم بۆشاییانە پڕ بکەوە:

١. .... لەگەڵ گۆرانی لێدەدرێت.

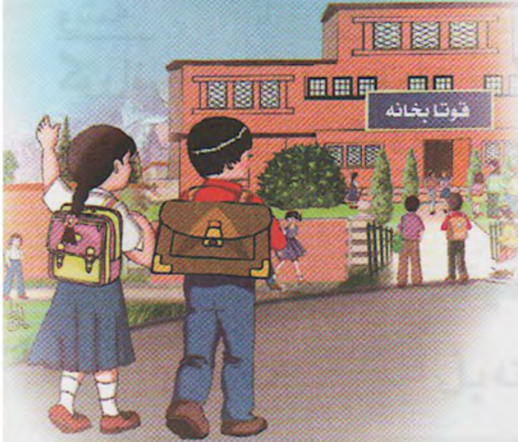
٢. .... ئامێرێکی ژێدارە.

٣. مۆسیقا .... دەخاتە دڵی مرۆڤەوە.

٤. .... ئامێرێکی فووداره.

گیتار، شمشاڵ، مۆسیقا، خۆشی

قوتابخانه

قوتابخانه زۆر خۆشـه
مەڵبەندی بیرو هۆشه
دەیپارێزم باخچەکـــــەی
دەرگاو شووشه و پەنـــجەرەی
قوتابخانه گشت کاتێ
ڕووناکیمان دەداتـــێ
فێرمان دەکا وریابـــین
بۆ تەنـگانه ئازابـــین
قوتابخانه زۆر خۆشـــه
مەڵبەندی بیرو هۆشـه.

(لەتیف هەڵمەت)

واتای وشەکان

وشه		واتا
مەڵبەند	:	بنکه
گشت	:	هەموو
سات	:	کات
وریا	:	هۆشیار
تەنگانه	:	تەنگاڤی
قوتابخانه	:	خوێندنگه

ڕاهێنان

قوتابی خۆشەویست، ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وشەی گونجاو پڕ بکەوە:

١. قوتابخانە زۆر .... مەڵبەندی ....

٢. دەیپارێزم .... دەرگا و شووشە و................

٣. قوتابخانە گشت کاتێ.
.... دەداتێ.

چالاکی (١)

قوتابی خۆشەویست، سێ جار ئەم ڕستانەی لای خوارەوە لە تێنووسەکەت بنووسەوە:

(قوتابخانە وەکو ماڵ وایە، دەبێت پارێزگاری بکەین و مامۆستاکانمان خۆش بوێت).

چالاکی (٢)

(قوتابخانە ڕووناکییە، زانست چرایە، مامۆستا هاوڕێیە)

ئەم ڕستانەی سەرەوە چوار جار لە تێنووسەکەت بنووسەوە، پاشان لەگەڵ مامۆستاکەتدا گفتوگۆیان لەسەر بکە.

پیاوێکی نابینا

بەیانی زوو بوو. شێرکۆ بۆ قوتابخانە دەچوو. پیاوێکی نابینای بینی، کەس نەبوو دەستی بگرێت و لە شەقامەکە دەربازی بکات، شێرکۆی دلۆڤان دەستی گرت و بە هێمنی پەڕاندییەوە. پیاوە نابیناکە زۆر سوپاسی شێرکۆی دلۆڤانی کرد، چونکە یارمەتی دا.

واتای وشەکان

وشە		واتا
بەیانی	:	سپێدە
پیاو	:	مێر
نابینا	:	کۆرە، کوێر
شەقام	:	جادە
دلۆڤان	:	بە بەزەیی
هێمنی	:	هێدی، لەسەرخۆ
پەڕاندییەوە	:	دەرباز کردییە

یارمەتی دا : هاریکاری کر
دەتوانێت : دشێت

ڕاهێنان

قوتابیی خۆشەویست، ئەم بۆشاییانەی لای خوارەوە پڕ بکەوە:

١. شێرکۆ بۆ .... دەچوو.
٢. شێرکۆ پیاوێکی .... دی.
٣. شێرکۆ پیاوە نابیناکەی لە .... دەربازکرد.
٤. پیاوە نابیناکە زۆر .... شێرکۆی .... کرد.

چالاکی (١)

- ئایا نابینا دەتوانێت بخوێنێتەوە؟ قوتابی خۆشەویست، ئەم پرسیارە لە مامۆستاکەت بکە *
- هەر قوتابییێک باسی هاوکاریی کەسێکی (خاوەن پێداویستی تایبەت) بکات، کە یارمەتیداوە (گێڕانەوەی باسێک).

* نابینا دەخوێنێتەوە بەڵام بە ڕێگای (برایل)

چالاكی (٢)

بینا   نابینا

تۆش ئەم وشانەی خوارەوە وەكو نموونەكەی سەرەوە لێبكە:

ڕەوا

....

دیار

....

ڕێک

....

ڕەسەن

....

پەسەند

....

خۆش

....

ئاواتی منداڵان

ئێمە منداڵی جوانین، نەوەی داهاتووین. زۆر حەزمان لە خوێندنە، لە ژیان و پێشکەوتنە. دەبێت چاودێریمان بکەن. مافەکانمان دابین بکەن. گوێمان لێبگرن. ڕامان وەربگرن. ئازادبین لە هاتوچۆ، لەخوێندن و گفتوگۆ. پێویستە قوتابخانە و نەخۆشخانەمان هەبێت، بە زمانی خۆمان بدوێین و بخوێنین. نابێت کاری گرانمان پێبکەن. دەبێت بێ جیاوازی ئایین و زمان، بە تەبایی لە وڵاتی خۆماندا بژین.

واتای وشەکان:

وشە		واتا
ئاوات	:	هێڤی، ئارمانج
داهاتوو	:	ئایندە
پێشکەوتن	:	پێشکەفتن
چاودێری	:	چاڤدێری
دابین بکەن	:	مسۆگەر بکەن
گوێمان لێ بگرن:		گوهێ خۆ بدەنە مە
ڕامان وەربگرن	:	گوێ لە بیرو بۆچوونمان بگرن.
جیاوازی	:	جودایی
ئایندە	:	دواڕۆژ

ڕاهێنان

ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وشەی گونجاو پڕ بکەوە:

١. منداڵان حەزیان لە چییە؟

منداڵان حەزیان لە ....، لە ....و

....

٢. لە قوتابخانە فێری چی دەبین؟ (نووسین و خوێندنەوە)

لە قوتابخانە فێری .... و .... دەبین.

٣. سوودی نەخۆشخانە چییە؟ (چاک)

لە نەخۆشخانە نەخۆش .... دەبێتەوە.

چالاكی (١)

- با مامۆستا باسی (ئەرک و ماف) بۆ قوتابییان بکات.
- با قوتابییان باسی داهاتووی خۆیان بکەن، حەز دەکەن لە ئایندەدا ببن بەچی؟
- با قوتابییان (بە یارمەتی مامۆستاکەیان) ئەرکی قوتابخانەو نەخۆشخانە باس بکەن.

چالاكی (٢)

ژمارەی ڕاست و هەڵەی ئەم ڕستانەی خوارەوە لە خشتەکەدا بنووسە:

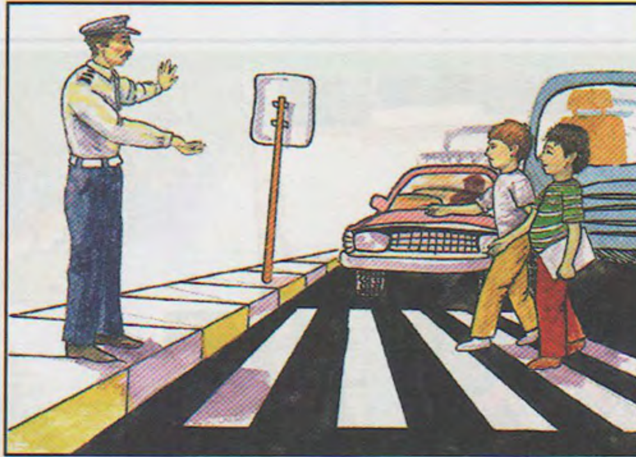
١. ئێمەی منداڵ حەز لە خوێندن ناکەین.
٢. پێویستە منداڵان خوێندنگەو نەخۆشخانەیان هەبێت.
٣. نابێت کاری گران بە منداڵان بکەین.
٤. گوێ لە منداڵان ناگرین.
٥. هەموو منداڵێک پێویستە بە زمانی خۆی بخوێنێت.
٦. دەبێت قوتابی بە قسەی مامۆستا بکات.

راست	هەڵە

چالاكی (٣)

(هونەری منالان نەخشی سەربەردان.)
بە خەتێکی جوان دووجار ئەو دێرە لە تێنووسەکەتدا بنووسەوە.

دۆستی یاسام

من قوتابییەکی وریـــام
هەمیشە دۆستی یاســام
ڕەوشتم بەرز و پــاکـــە
ڕەوت و کردەوەم چاکـــە
لە هەر شوێنێک یاسا بێ
لای من سەرپێچی نابـێ
مامۆستا جێی سوپاسـە
ئەو بۆی کردم ئەم باسە
پێشکەوتن بە یاسایــە
سوودی هەمووانی تیایــە

واتای وشەکان

وشە		واتا
هەمیشە	:	هەمووکاتێ، هەموو گاڤێ
ڕەوت	:	ڕێگا
سوود	:	قازانج، کەڵک

ڕەوشتی سەردان

سەردان ڕەوشتێکی جوانە، مرۆڤ پێی خۆشەویست دەبێت.
مامۆستا لە قوتابییانی پرسی: شێوازی سەردان چۆنە؟
قوتابییەک: دەبێت ئاگاداری ئەو کەسانە بکەینەوە کە دەمانەوێت سەردانیان بکەین.
قوتابییەکی دیکە: کاتی سەردانەکە دیاریبکەین.
قوتابییەکی دیکە: خۆمان ڕێکوپێک بکەین.
قوتابییەکی دیکە: لە دەرگای ماڵەکەیان بدەین و سڵاویان لێ بکەین و لە تەندروستییان بپرسین.
قوتابییەکی دیکە: پێویستە زۆر نەئاخڤین و زۆریش نەمێنینەوە بۆ ئەوەی بێزاریان نەکەین.

واتای وشەکان

وشە		واتا
خۆشەویست	:	خۆشتڤی
تەندروستی	:	لەشساغی، ساخلەمی
ئاخاڤتن	:	قسەکردن
بێزار	:	هەراسان.

ڕاهێنان

قوتابی خۆشەویست ئەم بۆشاییانە بە وشەیەکی گونجاو پڕ بکەوە.

١. سەردان ڕەوشتێکی ....

٢. شێوازی .... چۆنە؟

٣. پێش ئەوەی بچینە ژووری دەبێت لە .... بدەین.

٤. دەبێت کاتی سەردان ....

چالاکی (١)

مامۆستای هێژا:

١. ڕەوشتی سەردان بۆ قوتابییان ڕوون بکەوە؟

٢. کە دەچێتە سەردانی ماڵە دراوسێیەکیان چۆن سڵاو لەوان دەکات هەواڵی لەش ساغیان دەپرسێ.

چالاكى (٢)

قوتابى خۆشەويست: سەيرى ئەو وێنانە بكەو ناوەكانيان لەژێر بنووسە.

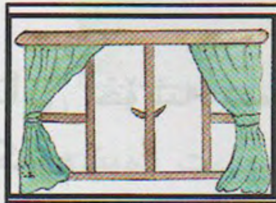

....

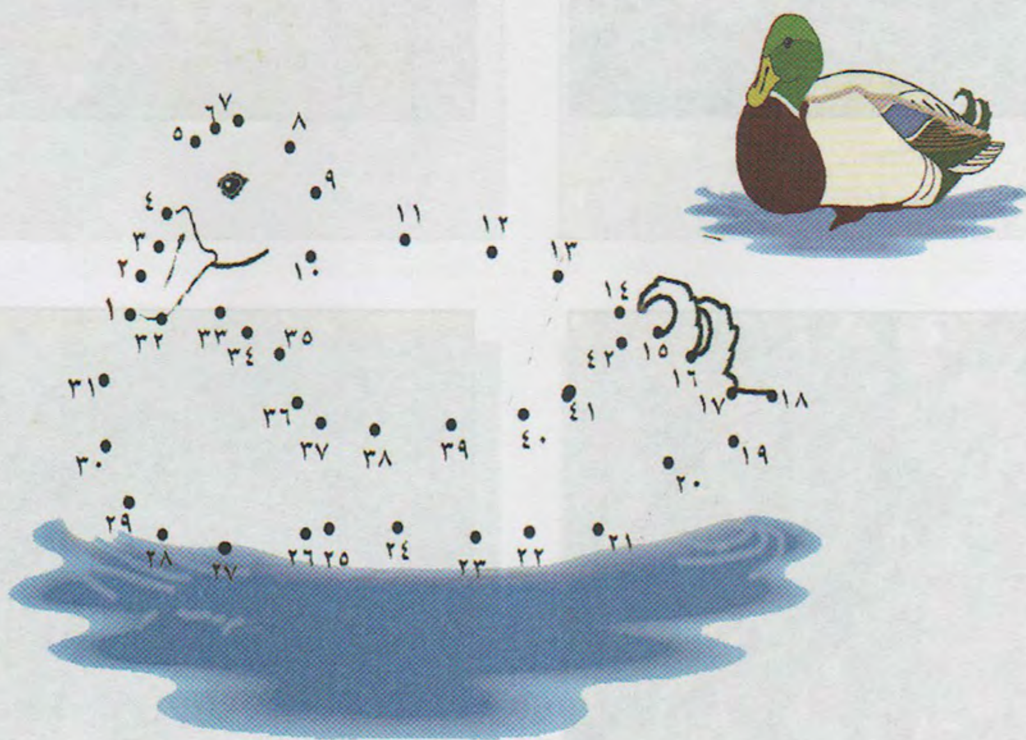

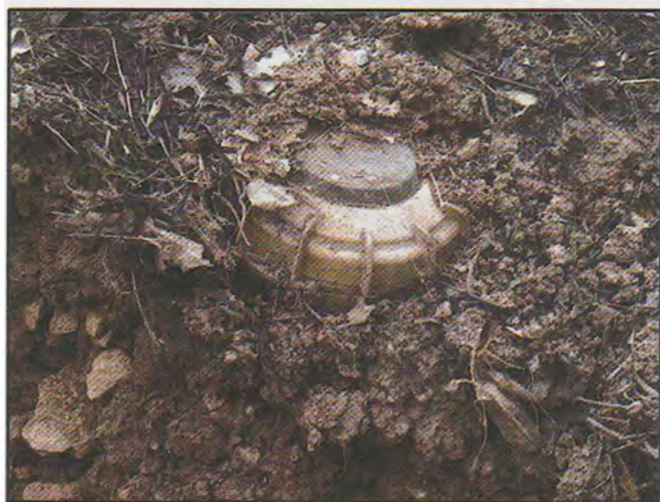
....

چالاكی (٣)

ئەم ژمارانە بە یەكتری بگەیەنە و بزانە چ وێنەیەكی لێدەردەچێت و وێنەكە ڕەنگ بكە.

لەمین نزیک مەبەوە، دەستکاری مـــەکە
هیچ شتێکی تێ مەگرە، چونکە کوشندەیە

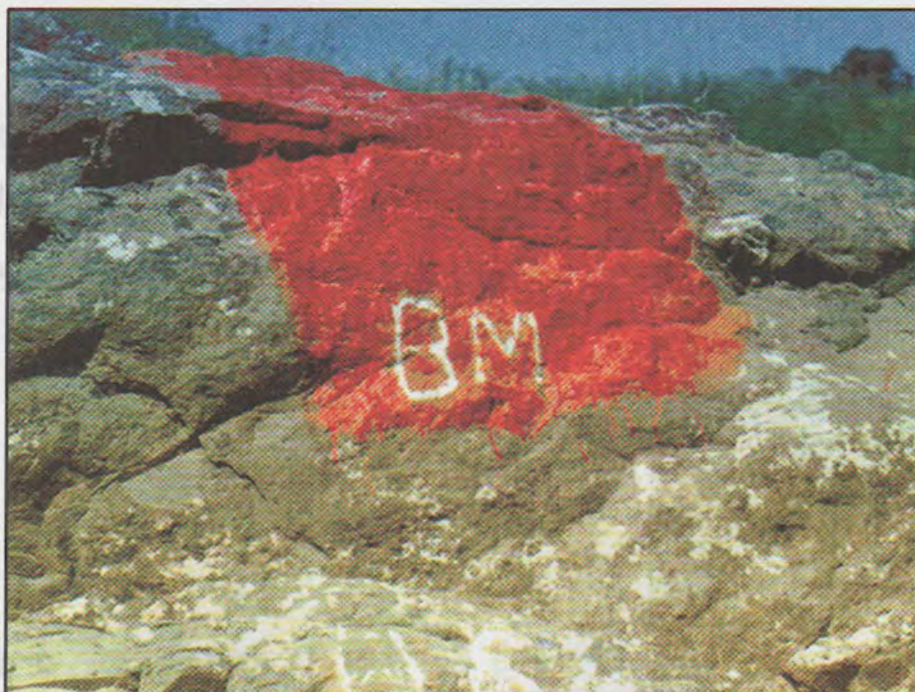

تەقەمەنییەکان مەترسیدارن.
لێیان نزیک مەبەوە،
هەوڵی دەستکاریکردنیان مەدە.

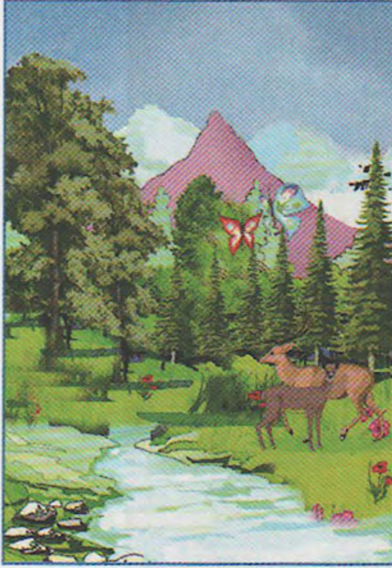
ئەم هێمایانەی سەرەوە نیشانەی بوونی مین و تەقەمەنین.
لێیان نزیک مەبەوە!

هەرگیز لەم ناوچە مەترسیدارانە نزیک مەبەوە!

کوردستان

کوردستانم شیرینـــــه
زۆر دڵگیر و ڕەنگیـــنە

شاخی بڵند و جوانـــە
پڕ کانی و دارستانـــە

بەهاران لە گـــشت لاوە
سەوزەگیا و گوڵ و ئاوە

شوێنی سەیران و گەشتە
بەڕاستی وەک بەهـەشتـە

(کازم کۆیی)

واتای وشەکان

وشە		واتا
دڵگیر	:	دڵڕەفێن
شاخ	:	چیا
گشت	:	هەموو

ڕاهێنان

قوتابیی خۆشەویست، ئەم بۆشاییانەی لای خوارەوە پڕ بکەرەوە؟

١. کوردستانم ....

٢. شوێنی سەیران و .... بەڕاستی وەک ....

٣. شاخی ....

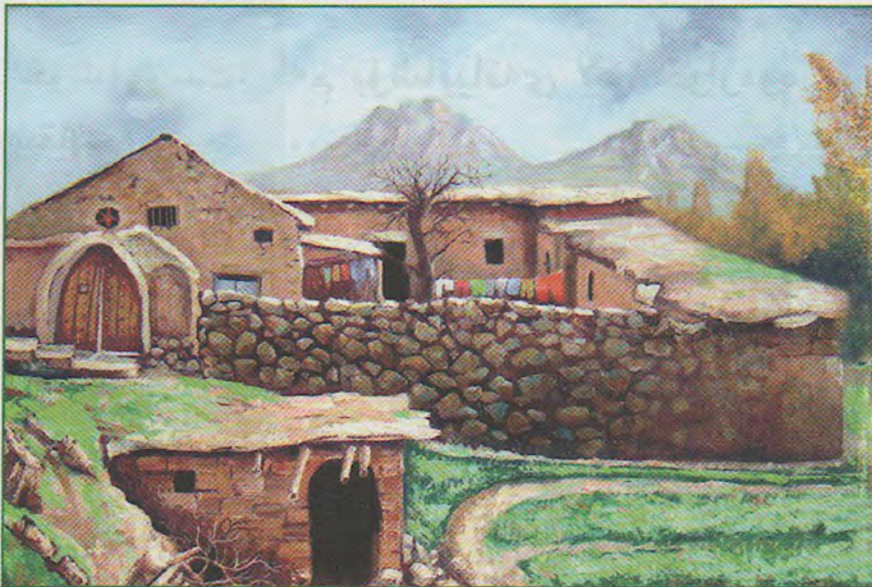
چالاکی

با مامۆستا نەخشەی کوردستان و ئاڵای کوردستان پیشانی قوتابییان بدات.

گـــــــــــوند

گوند له شار و شارۆچکه بچووکتره. خانوو دانیشتوانی کەمن. ئاووهەوای گوند خۆش و سازگاره، خەڵکی مەڕومالآت و پەلەوەر بەخێو دەکەن و ڕەزوباخی میوەیان هەیە. گەنم و جۆو نیسک و نۆک دەچێنن. ژیانی گوندان زۆر سادەو ساکار و خۆشە. خەڵکی گوندەکان کاروبارەکانیان بە هەرەوەز ئەنجامدەدەن. پێویستە هەوڵبدرێت گوندەکانی کوردستان ئاوەدان بکرێنەوە، بۆ ئەوەی بەروبوومی کشتوکاڵی و ئاژەڵداری زۆربێت.

واتای وشەکان

وشه		واتا
شارۆچکه	:	بازێرک
شەقام	:	جاده
گەرماو	:	گەرماف، سەرشۆر

گەورە	:	مەزن
مەڕومالات	:	پەز و بزن
پەلەوەر	:	باڵندە
ساکار	:	ئاسان، سانا
هەرەوەز	:	هاریکاری، زبارە

ڕاهێنان

ئەم وشانە بخوێنەوە و پاشان لە تێنووسەکەت دووجار بیاننووسەوە:
(شارۆچکە، گوند، نیسک، ساوار، ئاوەدان، هەرەوەز، مەڕومالات، بازاڕ، خانوو).

چالاکی (١)

وەڵامی ئەم پرسیارانەی خوارەوە بدەوە:

١. گوند و شار بەچی لێک جیا دەکرێنەوە؟

٢. ئەمانەی خوارەوە لە کامەیاندا هەیە و لە کامەیاندا نییە؟
(شەقامی گەورە، نەخۆشخانەی گەورە، گەرماو، مەڕومالات، ڕەزوباخ، چاندنی گەنم و جۆ).

چالاکی (٢)

ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وشەی گونجاو پڕ بکەوە:

١.خەڵکی گوند .... دەچێنن.
(ماست و شیر، گەنم و جۆ، بەرد و ئاسن)

٢.گوند خانوو و دانیشتوانی ....
(کەمن، زۆرن، نین)

٣.خەڵکی گوندەکان ئیشەکانیان بە .... دەکەن.
(سستی، هەرەوەز، تەنها)

ئـــــــالّامان

ئالّامان شەکاوەیـــــــە
قەشەنگ و ڕازاوەیـــــــە
چوار ڕەنگی جوان و گەشە
هی خاکێکی چوار بەشـــە
سپی و زەرد، سەوز و سوورە
هیــوای نـزیـــــک و دوورە
زەردی ڕۆژی ڕووناکـــــە
سپیی ئاشتییە و پـــاکە
سەوزی هێمـای ژیـانـــە
سوور خوێنی شەهیدانـــە
با هەموومان یەکدەنگ بین
یەک گوتار و یەکڕەنگ بین
یەک بخەین تەقـەلامـــان
تا هەر وابـێ ئـالّامـــان
هەر جوان و گەشـــاوە بێ
بەرزبێ، شـەکـاوە بـــێ

(موحسین حەمەد ئەمین زینەددین)

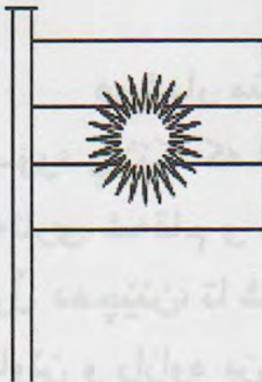

واتای وشەکان

وشە		واتا
قەشەنگ	:	جوان، ڕازاوە
سەوز	:	کەسک
تەقەلا	:	هەوڵ و کۆشش

ڕاهێنان

قوتابی خۆشەویست، وەڵامی ئەم پرسیارانەی خوارەوە بدەوە:
١. تۆ لە کوێ دەژیت؟
٢. ئاڵای کوردستان چەند ڕەنگە؟

چالاکی

قوتابی خۆشەویست
١. ئەمە ئاڵای کوردستانە،
ئەم ئاڵایە چوار ڕەنگە،
١. سوور ٢. سپی ٣. سەوز (کەسک) ٤. زەرد
ئێستا تۆ ئاڵای کوردستانم بۆ ڕەنگ بکە.
٢. من دەخوێنم، تاکو لە داهاتوو بتوانم، خزمەتی گەل و نیشتمانەکەم بکەم.
ئەم ڕستەیەی سەرەوە سێ جار لە تێنووسەکەت بنووسە.

جوانکاری شارو گەڕەک

هوشیار منداڵەکی ژیر و جوانکیلەبوو، لە پۆلی دووەمی بنەڕەتی بـــوو، ڕۆژێک کە لــــە قوتابخانە دەهاتەوە، دیتـــی کۆمەڵە کرێکارێک لە کەناری شەقام و شوێنە تایبەتییەکاندا دارو درەخت و نەمام دەڕوێنن و گوڵ دەچێنن، تا شارەکەی پێ جوان بێت و گەڕەک و شەقامەکان پاک و خاوێن و ڕازاوە بن. هوشیار بە پەلە چووە ماڵ و ئەم هەواڵەی بۆ باوکی باسکرد، باوکیشی گوتی:

کوڕەکەم ئـــەوە ئەوان دەچێنن، مەرج ئەوەیە ئێـــوەی منداڵیش نەیان شکێننەوە و هەڵیان نەکێشن و ئاگاداریانبن تا پێـــــدەگەن.

هوشـــیار: بابە گیان، سۆز و بەڵێن بێت بە خۆم کاری وا نابەجێ نەکەم و ڕێگەبە هەڤاڵەکانیشـــم نـــادەم کاری وا بکەن. چونکە ئێمە هەموومان شارەکەمان خۆش دەوێت و حەز بە جوانی و ڕێکی دەکەین.

واتای وشەکان

وشە		واتا
گەڕەک	:	ڕەندەک، تاخ
ژیر	:	هۆشمەند
جوانکیلە	:	خشکۆک
کەنار	:	قەراخ
ڕازاوە	:	خەملای
خۆ بنوێنن	:	خۆ پیشانبدەن
بە پەلە	:	بلەز
پێدەگەن	:	گەورە دەبن، گەشە دەکەن
نابەجێ	:	نارێک

ڕاهێنان

ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وشەی گونجاو پڕ بکەوە:

١. کرێکارەکان .... دەچێنن.
٢. ئاگاداریان بکەن تا ....
٣. کاری .... ناکەم.
٤. هەموومان .... خۆشدەوێت.

چالاکی (١)

قوتابی ژیر:

١. ناوی سێ گوڵ بنووسە:

................، ....، ....

٢. ناوی دوو درەخت بنووسە:

................، ....

٣. ناوی سێ شاری کوردستان بنووسە:

................، ....، ....

چالاکی (٢)

ئەمانە لە تێنووسەکەت بنووسەوە:

(گوڵ و ڕێحان، دارودرەخت، گژوگیا، گەنم و جۆ)

هەموو کار دەکەن

لە کێڵگەی مام زۆراب گایەک، مانگایەک، مراوییەک، مریشکێک و کەڵەشێرێک هەبـــــوون. کەڵەشێرەکە بەیانییان زوو دەچووە سەر بەرزاییەک، بە دەنگی بەرز دەیخوێند: ققو قوو قوو..

لە خەو هەستن زوو بەزوو.

مراوییەکە دەیوت: غاک.. غاک.. غاک.. با بچین بۆ ناو ئاوی پاک.

مریشکەکە دەیوت: گار.. گار... گار.. هێلکان دەکەین بە بێ ژمار.

جووجەڵە دەیوت: جیو.. جیو.. جیو...

گا دەیوت: جووت.. جووت.. جووت.. با بچین بۆ کێڵگە بە جووت.

مانگاکە دەیوت: دۆش.. دۆش.. دۆش.. کابان تۆش وەرە بمدۆش.

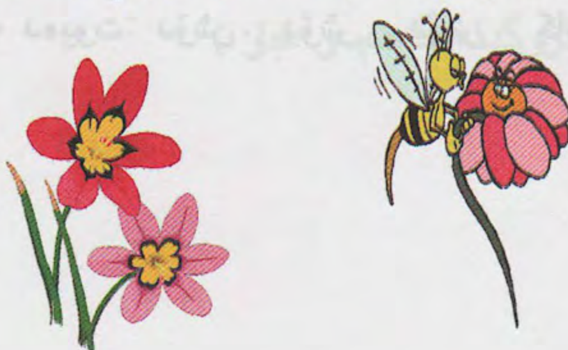

واتای وشەکان

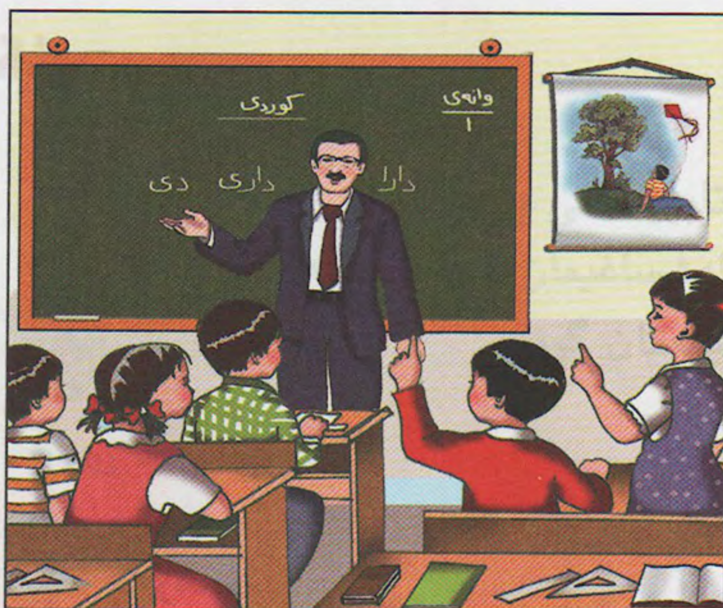
وشە		واتا
مانگا	:	چێڵ
مراوی	:	سۆنە
کەڵەشێر	:	کەڵەباب
بەرزایی	:	بڵندایی
لە خەوهەستن	:	ژخەو ڕابن
وت	:	گوت
گار گار	:	دەنگی مریشکە لەکاتی هێلکەکردن.
بـمدۆش	:	من بدۆشە
کابان	:	کەیبانوو

چالاکی

مامۆستای بەڕێز: نەخۆشی ئەنفلەوەنزای باڵندە و خۆ پاراستن لێی بۆ قوتابییان ڕوون بکەوە.

مامۆستای دڵسۆز

بڵێن: مامۆستا بژی
بژی، بژی، هەربـژی

هـەر بـژی ئەو چرایــە
وەک دایک و باوک وایـە
بە ناسکی و بە خەندە
دەڵێ: هیوام بـڵنـــدە

ئێوە هەموو تێبـــگەن
بۆ نیشتمـان پێبـــگەن

واتای وشەکان

وشە		واتا
چرا	:	لاله
خەندە	:	بزەی سەر لێو
بڵند	:	بەرز
پێبگەن	:	بێنە بەرهەم

لەشساغی

مامۆستا لە قوتابییەکانی پرسی
ئەوەی یاریدەی لەشساغیمان دەدات چییە؟
* یەک لە قوتابییەکان گوتی:
- هەتاو
* یەکێکی دیکە گوتی:
- هەوای پاکو خاوێن.
* قوتابییێکی دیکە گوتی:
- ئاو
مامۆستاکە گوتی:
- ئەمانە هەموویان ڕاستن
بەڵام گەلێک شتی باشی دیکە هەن، وەک:
- ددان شۆردن و پاکو خاوێنی...
زوو نوستن و زوو لەخەو هەستان..
خۆ پاراستن لە نەخۆشی. ئەمانەش زۆر پێویستن.

واتای وشەکان

وشە	واتا
هەتاو	خۆر، ڕۆژ
ددان شۆردن	ددان شوشتن

ڕاهێنان (١)

وەڵامی ئەم پرسیارانە بدەوە:

١. مامۆستاکە چی لە قوتابییەکانی پرسی؟

٢. قوتابییەکان هەر یەکە لە وەڵامدا چییان گوت؟

٣. مامۆستاکە چی دیکەی بۆ لەشساغی بە باش زانی؟

ڕاهێنان (٢)

وانەکە بە باشی بخوێنەوە ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وشەی گونجاو پڕ بکەوە:

ئەوەی یاریدەی لەشساغیمان دەدات، ددان...............،..........

... نووستن، زوو لە..............، .... خۆ پاراستن

لە.................

چالاکی

مامۆستای بەڕێز: قوتابیێ هەڵبستێنە پرسیاری لێبکە، لەم باسەی خوێندمان چی فێربوویت؟

ڕێزگرتن لە کات

نارین و سەفین دوو قوتابی زیرەکـــــن، کاتی خۆیـــان دابەشکردووە، بەیانیان دەچنە خوێندنگـــــە، نیوەڕۆیان پاش نان خواردن لەمـاڵەوە هــــاوکاری دایــک و باوکیـــان دەکەن، ئێواران وانەکانی ڕۆژی دواتر ئامادە دەکەن، شەویش دەخوێنن. زوو دەنوون و زوو لە خەو هەڵدەستن، نارین و سەفین لەلای دایک و باوکیان خۆشەویستن، بۆیە بێ دڵیان ناکەن.

ڕاهێنان (١)

قوتابی خۆشەویست ئەم بۆشاییانە پڕ بکەوە:

١. نارین و سەفین .... خۆیان دابەشکردووە.

٢. بەیانییان دەچنە ....

٣. ئێواران .... ڕۆژی دواتر ئامادە دەکەن.

٤............... دەنوون و زوو لە .... هەڵدەستن .

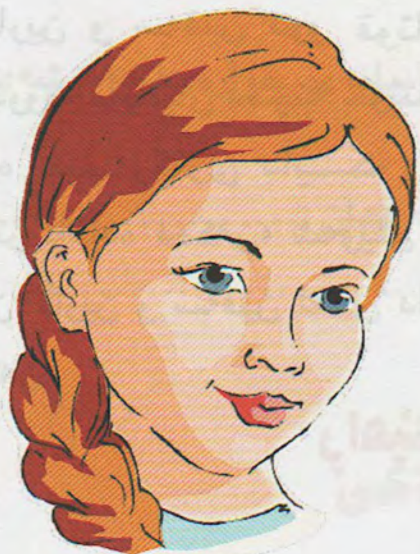
ڕاهێنان (٢)

قوتابی خۆشەویست ئەم پەندەی خوارەوە لەتێنووسەکەت بنووسەوە:
(کات وەک زێڕ وایە نابێت لە دەستی بدەیت).

چالاکی

شەو : شەڤ

قوتابیی خۆشەویست تۆش ئەم وشانەی خوارەوە وەک نموونەکەی سەرەوە لێبکە.

چاو: ....

لێو: ....

ئاو: ....

سێو: ....

ناو: ....

میوان: ....

خێزانێکی بەختەوەر

شیرین و فەرهاد هاوسەربوون، یەکدییان خۆشدەویست، هەڵسوکەوتیان لەگەڵ یەکدی و منداڵەکانیاندا زۆر باش بوو. کەس ستەمی لە کەس نەدەکرد. هەموویان تەبابوون و نێوانیان خۆشبوو، هیچ ناخۆشی و دووبەرەکییەک لە نێوانیاندا نەبوو، لەهەموو کارێکدا پرسیان بە یەکدی دەکرد. بۆیە هەموو خەڵک خۆزگەی پێ دەبردن.

واتای وشەکان

وشە		واتا
بەختەوەر	:	ئاسوودە
هاوسەر	:	ژن و مێرد
تەبا	:	نێوان خۆشی
ستەم	:	زۆرداری
دووبەرەکی	:	ناکۆکی

ڕاهێنان

قوتابی خۆشەویست، ئەم بۆشاییانەی خوارەوە بە وشەی گونجاو پڕ بکەوە:

١.شیرین و فەرهاد .... بوون.

٢.هەڵسوکەوتیان لەگەڵ منداڵەکانیان زۆر .... بوو.

٣. هەموو خەڵک .... پێ دەبردن.

چالاکی (١)

مامۆستا باسی خێزانی بەختەوەر و خێزانی ناکۆک بکات و ئەنجامی هەڵسوکەوتی هەر یەک لەوان بۆ قوتابییان باس بکات.

چالاکی (٢)

هەر یەکە لەم وشانە بگەیەنە بەو وشەیەی لەگەڵی دەگونجێت:

باپیر	:	برای دایک
مەت	:	کچی مام
خالەت	:	باوکی دایک یان باوک
مام	:	برای باوک
خاڵ	:	کوڕ یان کچی برا
پسمام	:	خوشکی باوک
دۆتمام	:	خوشکی دایک
برازا	:	کوڕی مام

بەرخەکەم

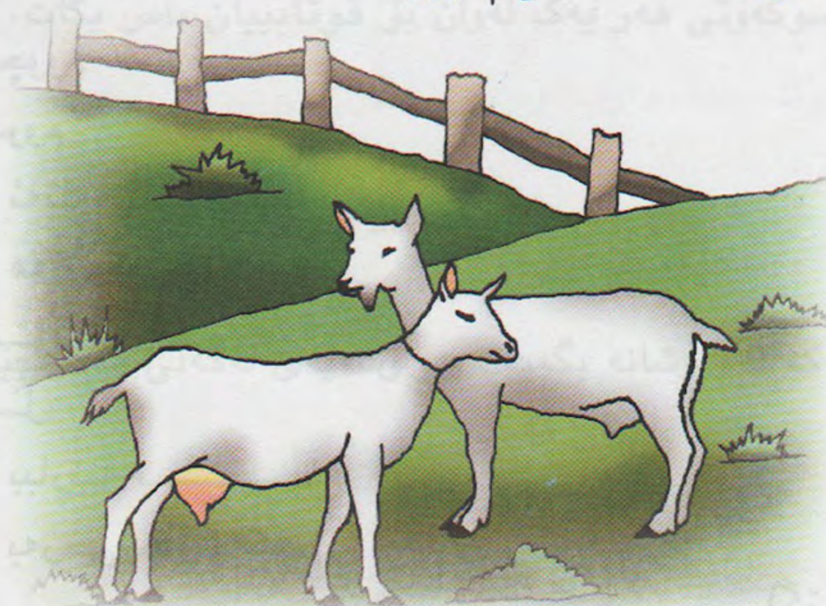
ئەی بەرخۆڵەکـــــــە
نەرم و نۆڵەکـــــــە
سپی و خرپنـــــی
وەک کولوی لۆکـــــە
دەستەمۆ و چەشـــی
فێرە باوەشـــــــی
دەنگی بارە خـــۆش
جوان و چاو ڕەشـــی

بۆ هەر کوێیەک چووم
تۆش وەرە لــە دووم
ئەتلەوڕێنـــــــــم
هەروەکو بێـــچووم
وەرە خلە خـــــل
بچۆ نەرم و شـــل
ببارێنە بــــــاع
بەرخی چاو بەکـــل

(گۆران)

واتای وشەکان

وشە		واتا
کلو	:	پارچەیەکی بچووک
چەش	:	تامکردوو
هەر کوێیەک	:	هەر جێیەک
بێچوو	:	بەچکە
خلە خل	:	خلبوونەوە
بارە	:	دەنگی بەرخ
خرپن	:	قەڵەوی کورت
دەستەمۆ	:	لام بوو

کەروێشکێکی وریا

جارێکیان ڕێوییەک ویستی کەروێشکێک بخوات. بۆ ئەمەش چووە نزیک لانەکەیەوە، خۆیدا بە زەویدا، هەردوو چاوی نووقاند، دەمی خۆی داخست. چوار پەلی لێڕاکێشا و خۆی مراند. کە کەروێشکەکە هاتەوە و ڕێویەکەی بەم جۆرە بینی، دڵی خۆش بوو، بەڵام نەیوێرا نزیکی بکەوێتەوە، چونکە لەوە دەترسا فێڵێک بێت و بۆ خواردنی ئەم دانرابێت، لەبەرئەوە بە دەنگی بەرز گوتی:

ئەو ڕێوییە هەژارو بەستەزمانە مردووە، بەڵام وەکو بیستوومە، ڕێوی، کە دەمرێ دەمی دادەچەقێنێ و قاچەکانی بۆ سەرەوە بەرز دەکاتەوە، کەچی نازانم بۆچی ئەم ڕێوییە دەمی داخستووە و قاچەکانی لێ درێژ کـــردووە؟

که ڕێوییەکە گوێی لەم قسەیە بوو، دەمی داچەقاند و قاچەکانی هەڵبڕی، ئینجا کەروێشکەکە بۆی دەرکەوت کە ڕێوییەکە زیندووە، ڕایکرد و تێر تێر پێی پێکەنی.

واتای وشەکان

وشە		واتا
ویستی	:	خواستی
لانە	:	شوێنی حەوانەوەی کەروێشک
فێڵ	:	خاپ
بەسەزمان	:	بێدەسەڵات
قاچ	:	پێ
هەڵبڕی	:	بڵند کر
ئینجا	:	لەدوایدا

ڕاهێنان (١)

وەڵامی ئەم پرسیارانەی خوارەوە بدەوە:

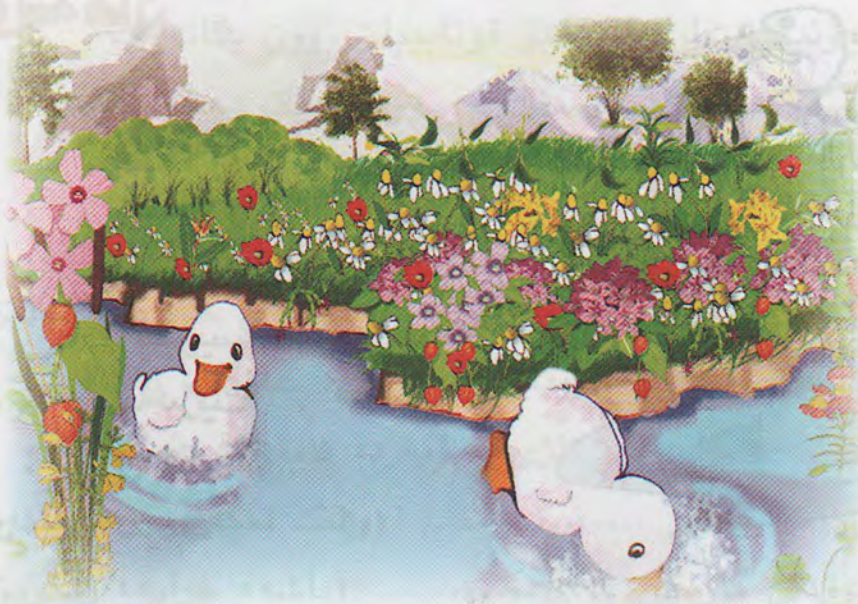
١ - کەروێشکەکە چی گوت؟
٢ - ڕێوییەکە بۆچی چاوی خۆی نووقاندبوو؟
٣ - بۆچی کەروێشکەکە بە ڕێوییەکە پێکەنی؟
٤ - ڕێوییەکە زیندوو بوو یان مردبوو؟

ڕاهێنان (٢)

ئەم وشانە بخوێنەوەو سێ جار بیاننووسەوە:

ڕاکێشابوو
چاوی نووقاندبوو
مردبوو
زیندووبوو

ئـــــــاو

ئاو سەرچاوەی ژیانە. ژیان بێ ئاو نابێت. مرۆڤ و گیانلەبەر و ڕووەک بەبێ ئاو ناژین، بۆیە دەبێت ئاو بە فیڕۆ نەدەین، پیسی نەکەین، ئاگامان لە ئاوی کانی و کارێز و جۆگە و ڕووبارەکان بێت.

کوردستانی ئێمە وڵاتێکی بە ئاوە، کە لە بەفر و بارانی زستان و بەهارانییەوە زۆر دەبێت و سەرچاوەکانی پێ دەژیێتەوە.

ئاو لە هەموو کاروبارێکی ڕۆژانەماندا بەکاردێت، بۆیە پێویستە هەموومان زۆر دەست بە ئاوەوە بگرین و لامان پیرۆزبێت، چونکە ئاو بەردەوامی بە ژیانمان دەبەخشێت.

واتای وشەکان

وشە		واتا
سەرچاوە	:	ژێدەر
بۆیە	:	لەوا
دەبا	:	پێویستە (پێدڤیە)
دەژیێتەوە	:	ڤەدژیت
لامان	:	ل نک مە
دەبەخشێت	:	ددەت

ڕاهێنان (١)

قوتابی خۆشەویست تکایە، ئەم وشانە چوار جار لە تێنووسەکەت بنووسەوە:
(کانی، کارێز، جۆگە، ڕوبار، دەریا، دەریاچە)

ڕاهێنان (٢)

وەڵامی ئەم پرسیارانە بدەوە:
١. ناوی سێ سەرچاوەی ئاو بژمێرە؟
٢. سەرچاوەکانی ئاو بەچی دەژیێنەوە؟
٣. پێویستە چۆن ئاو بەکاربهێنین؟

چالاکی (١)

- مامۆستا چۆنیەتی بارانبارین بۆ قوتابییان ڕوون بکاتەوە.
- مامۆستا لە قوتابییان دەپرسێت چ جۆرە ئاوێک دەخۆینەوە.

چالاکی (٢)

قوتابی زیرەک، وەڵامێکی گونجاو بۆ ئەم ڕستانەی خوارەوە هەڵبژێرە:

١. ئاوی .... ناخۆینەوە. (پیس، سازگار، پاک)

٢. .... بەبێ ئاو ناژی. (بەرد، ئاسن، ڕووەک)

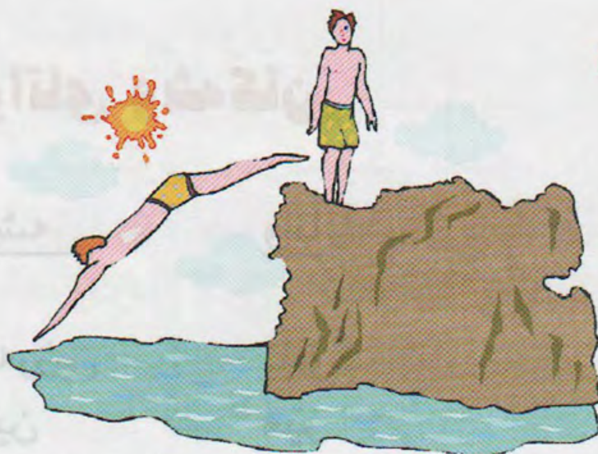
٣. بەفر و باران کانییەکان .... (وشک دەکەنەوە، دەژێننەوە، تێکدەدەن)

٤. ئاو بە فیرۆدان کارێکی .... (باشە، خراپە، ڕێکوپێکە)

چالاکی (٣)

ئاو ئاودار

برین بریندار

تۆش ئەم وشانەی خوارەوە تەواوبکە:

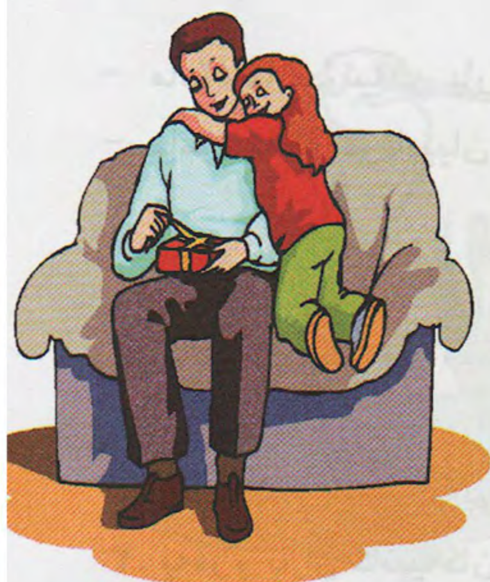
پایە

خێزان

ناز

دڵ

بۆ باوكم

خۆشەویستەكەی ژینم
باخـەوان و پـەرژیـنم
سـڵاوی زۆر بەتیـنـم
بۆ تۆ باوكی شیرینم

مایەی شانازی منـی
سۆزی ئاوازی منـی

بـەهرەی بەختیاریمـە
ئەم نامەیەم دیاریمـە

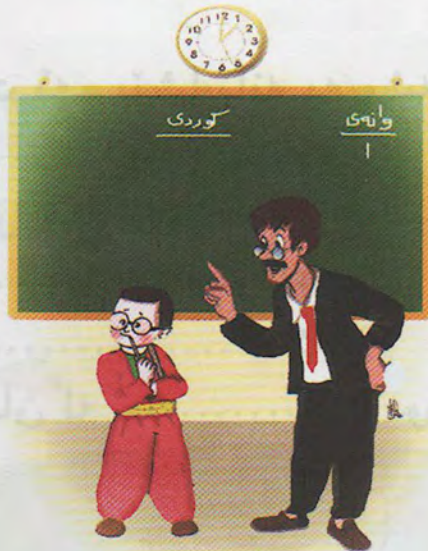
خۆشەویستەكەم بابە
لـە ئێمە دڵنـیابـە
تێدەكۆشین بـێوچان
بۆ سەربەرزی نیشتمان

(جەمال شارباژێری)

واتای وشەكان

وشە		واتا
پەرژین	:	تانۆک
تین	:	هێز
بێوچان	:	بەردەوام

ڕاستگۆیی

ڕاستگۆیی ڕەوشتێکی پیرۆزە، کاری مرۆڤی ڕێزدار و باشە، مرۆڤ پێی سەرفراز و خۆشەویست دەبێت، خەڵک باوەڕی پێ دەکەن. کورد دەڵێت: ڕاستبە بە ڕێگای شێرا برۆ. دەبێت ئێمە هەموو کاتێک ڕاستگۆبین و خۆمان لە درۆ دووربگرین. بۆ ئەوەی دایک و باوک و خوشک و برا و مامۆستا و هاوڕێکانمان باوەڕمان پێ بکەن و هاوکاریمان بکەن.

واتای وشەکان

وشە		واتا
ڕێزدار	:	بەڕێز
سەرفراز	:	سەربڵند

ڕاهێنان

قوتابی خۆشەویست ئەم بۆشاییانە بە وشەی گونجاو پڕ بکەوە:

١. ڕاستگۆیی .... پیرۆزە.

٢. مرۆڤی ڕاستگۆ .... و ....

٣. مرۆڤ بە .... خۆشەویست دەبێت.

٤. هیچ جارێک .... نەکەین.

٥. پێویستە خۆمان لە .... دوور بگرین.

چالاکی (١)

مامۆستا سوودی ڕاستگۆیی و زیانی درۆکردن بۆ قوتابییان ڕوونبکاتەوە.

چالاکی (٢)

قوتابی خۆشەویست هێمای (✓) یان (X) بۆ ئەمانەی خوارەوە دابنێ:

١. باوک و باپیرانمان ڕاستگۆییان کردبوو بە ئارمانجیان.

٢. ڕاستگۆیی ڕەوشتێکی باشە.

٣. پێویستە مرۆڤ لەکردار و گفتوگۆ ڕاستگۆ بێت.

٤. درۆکردن مرۆڤ سەرفراز دەکات.

٥. قوتابیی ڕاستگۆ خۆشەویستە.

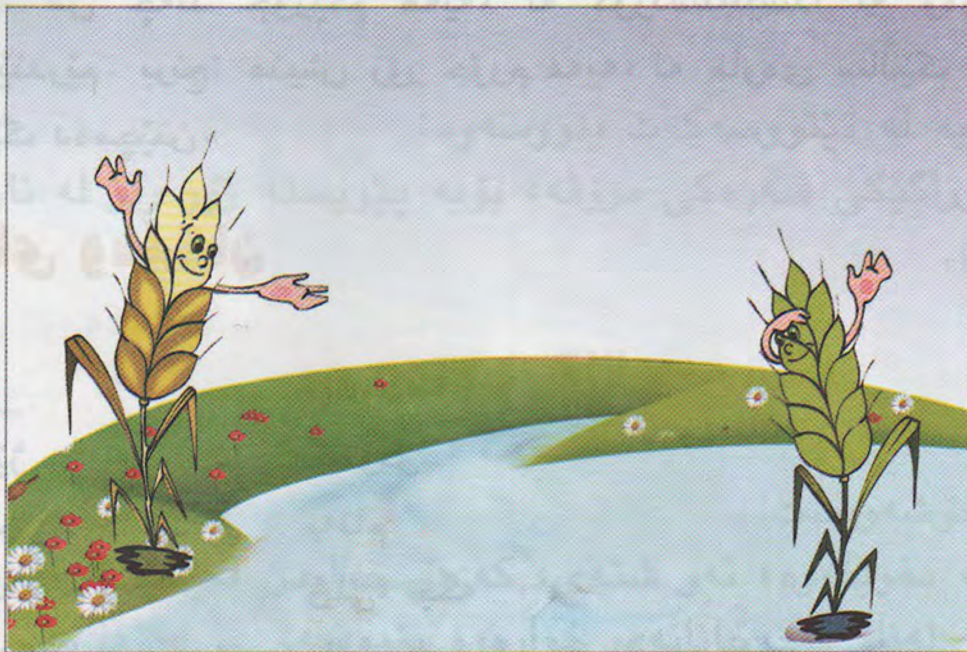
ڕاست	هەڵە

چالاکی (٣)

ڕێنووس و خۆشنووسی:

(سەرکەوتن هەر لە ڕاستگۆییدایە)

گفتوگۆی گەنم و برنج

گەنم: من گەنمم، گرنگترین بەرهەمی جیهانم، خواردنی سەرەکی دەوڵەمەند و هەژارانم.

برنج: من برنجم، خواردنی بەچێژی خەڵکم، هەژارو دەوڵەمەند حەز دەکەن بمخۆن.

گەنم: بێجگە لە نان، گەلێک خواردنی دیکەم لێدروست دەکرێ، وەک ساوار، گەنمە کوتا و هەرشتە.

برنج: منیش، پڵاو و قبوڵیم لێدروست دەکرێت.

گەنم: من زۆر پێویستیم بە ئاو نییە، بە ئاوی باران تێر دەبم و گەورە دەبم.

برنج: من زۆر حەزم لە ئاوە، بۆیە لەناوچە زەلکاو و ئاودارەکان دەچێندرێم.

گەنم: من چەند جۆرێکم هەیە، لە کوردستانیشدا لە وەرزی پاییزدا دەچێندرێم. برنج: منیش زۆر جۆرم هەیە، لە ماوەی ساڵێک چەند جارێک دەمچێنن.

واتای وشەکان

وشە		واتا
وتووێژ	:	گفتوگۆ
بەچێژ	:	بەتام
بێجگە	:	ژبلی، جگە
گەنمەکوتا	:	دانهێرک
پلاو	:	پلاڤ
پێویست	:	پێتڤی
گەورەدەبم	:	مەزن دبم
ناوچە	:	دەڤەر

ڕاهێنان

قوتابی خۆشەویست، ئەم بۆشاییانە بەم وشانەی خوارەوە پڕ بکەوە:

(ساوار، گەنمەکوتاو، برنج، ئاودار، گرنگترین، ئاو)

١. من گەنمم .... بەرهەمی جیهانم.
٢. ئاردو .... و .... لە بەروبوومی گەنمن.
٣. برنج زۆر پێویستی بە .... هەیە.
٤............... لە ماوەی ساڵێکدا چەند جارێک دەچێنرێت.
٥. برنج لە ناوچەی .... دەچێندرێت.

چالاكی (١)

ئەم ڕستەیە لە تێنووسەكەت بنووسەوە:
(گەنم خۆراكێكی سەرەكی مرۆڤە، بۆیە پێویستە زۆر ڕێز لە نان بگیرێت).

چالاكی (٢)

قوتابی خۆشەویست:
ئەم وشانە بخوێنەوە، ئەو شتەی، كە بۆ خواردن دەشێت، ناوەكەی لەناو ئەو خانانەی خوارەوە بنووسە:
(سێو، پەنجەرە، گێزەر، ئاگر، هەرمێ، كراس، برنج، ساوار، ترێ، زەیتون، دیوار، دەرگا، نان، ماسی، پێنووس، پیاز)

تۆپتۆپێن

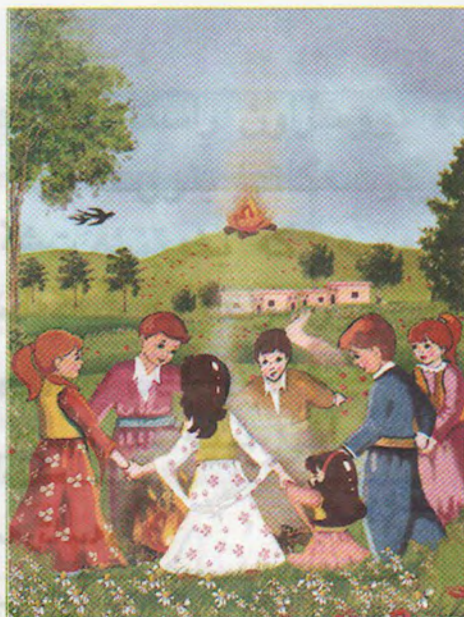
ئەی تۆپەکە! فتبۆڵەکـــــە!
من دێم، لە دەستم ڕامـــەکە
تۆ، تۆپی یاریکـــــردنی
وەک کوولەکەی ڕۆحی منـــی
وەختێ کـە چوویتە ئاسمان
بانگ کە لەگەڵ من یەک زوبان
خۆشبێت وەتەن، خۆشبێت وەتەن
بەرزبێت وەتەن، بەعیلم و فــەن

(زێــوەر)

واتای وشەکان

وشە		واتا
ڕامەکە	:	هەڵمەیێ
کوولەکە	:	گیان
زوبان	:	زمان
وەتەن	:	نیشتمان
عیلم	:	زانست
فەن	:	هونەر

جەژنی منداڵان

هەموو ساڵێک لە یەکی مانگی حوزەیران منداڵان لە سەرانسەری جیهان بە بۆنەی جەژنی منداڵانەوە ئاهەنگ دەگێڕن، چونکە لەم ڕۆژە بڕیار دراوە، مافی منداڵان پارێزراو بێت و منداڵان لە برسییەتی و نەخۆشی و نەخوێندەواری و ماندوویەتی ڕزگار بکرێن.

هەموو ساڵێک لەم بۆنەیە، باوکی ئازادو پەروین دیاریی جوان پێشکەش بە منداڵەکانی دەکات، ئەوانیش سوپاسی دەکەن.

واتای وشەکان

وشە		واتا
هەموو	:	گشت
سالێک	:	سالەک
مانگ	:	هەیڤ
مندالّ	:	زارۆک
سەرانسەر	:	سەرتاسەر
چونکە	:	چونکی
لەم رۆژە	:	دڤێ رۆژێ
بۆنە	:	بۆنە، هەلّکەفت

ڕاهێنان

قوتابیی خۆشەویست، ئەم بۆشاییانەی خوارەوە پڕ بکەوە:

١. هەموو سالّێک لە .... مندالّان لە سەرانسەری جیهان ئاهەنگدەگێڕن.

٢. چونکە لەم ڕۆژەدا بڕیاردراوە .... مندالّ پارێزراوبێت.

٣. بڕیارە، کە مندالّان لە برسییەتی و ....و .... و ماندوویەتی ڕزگاربکرێن.

چالاکی (١)

قوتابیی خۆشەویست، هەولّبدە لەگەلّ مامۆستاکەت دەربارەی مافی مندالّان بئاخڤیت.

چالاکی (٢)

ئەم ڕستانەی لە خوارەوە نووسراون ڕاستن یان هەڵەن؟ ژمارەی ڕستەکان لە چوارگۆشەکاندا بنووسە.

١. منداڵان مافی ئەوەیان هەیە، کە بخوێنن.
٢. منداڵان لە یەکی مانگی حوزەیراندا بە شەڕ دێن.
٣. نابێت منداڵ لە خواردن بێبەش بکەین و برسی بکەین.
٤. ئەگەر منداڵ نەخۆشبوو، مافی نییە چارەسەر بکرێت.
٥. دەبێت منداڵ ماندوو بکەین.

ڕاست	هەڵە

پێرست